

Olgu Sunumu Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

What to consider when preparing a case report

Olgu sunumu hazırlamak bilimsel makale yazmaya başlayanlar için önemli bir basamaktır. Bilimsel yazımların hiyerarşik sıralamasında, meta analizler veya randomize kontrollü çalışmalardan daha alt sıralarda olsa da olgu sunumlarının bilimsel gelişmelere çok ciddi katkıları bulunmaktadır.

Niçin olgu sunumu yapılır:

- bilgiler topluma ulaştırılmış olur,
- akademisyenlerin deneyimini ve eğitimini artırır,
- okuyucunun dikkati çekilir ve benzer bir olgu ile karşılaştığında süreç hakkında bilgisi olur,
- kanıta dayalı tıp için önemli bir doküman olur (1).

Olgu sunumu hazırlanırken;

- ne sunacağım?
- nasıl sunacağım?
- hangi hedef kitleye (dergiye) ulaştıracağım?

sorularının cevapları önceden verilmelidir. Sunulan olgu özellikli olmalı ve okuyucuya mutlaka bir mesaj vermelidir. Nadir, ilginç ve rahat okunabilir (akıcı) şekilde yazılmış bir olgu sunumunun yayınlanma şansı yüksektir. İyi bir olgu sunumunda; olguda ne olduğu, sürecin nasıl seyrettiği ve sonuçlandığı rahatça anlaşılmalıdır.

Respiratory Case Reports dergisinin geçen sayısında olgu sunumunun öneminden bahsedilmişti (2). Bu yazıda olgu sunumu hazırlarken dikkat edilmesi gereken konulara değinilecektir.

Olgu sunumları;

- başlık,
- özet,
- giriş,
- olgu,
- tartışma,
- kaynaklar

- ve şekil alt yazıları sırasıyla yazılmaktadır.

Başlık: Kuşkusuz bir bilimsel yazının başlığı, o yazının içeriğini vurgulaması ve okuyucunun dikkatini çekmesi açısından en önemli kısımdır. Okuyucu yazının başlığına göre o yazıyı okuyup okumamaya karar vermektedir (3). Başlıktan yazının bir olgu sunumu olduğu anlaşılmalıdır. Nadir görülen, orijinal bir olgu veya semptom ya da tekniğin adı başlıkta verilmelidir. Başlık çok uzun ve kafa karıştırıcı olmamalıdır. Birden fazla olgu sunuluyorsa belirtilmelidir. Başlıkta "Olgu sunumu" kelimeleri bulunmamalıdır. Başlığın hemen altında olan yazar isimleri olguyu hazırlayan ve makale haline dönüştüren yazar ile başlamalı ve olguya bilimsel anlamda katkısı olanlar diğer yazarlar sıralanmalıdır. Genelde bir olgunun sorumluluğu iki ya da üç kişi ile sınırlı iken çok fazla yazarlı olgu sunumlarında bu yazarların bilimsel katkılarının ne olduğu sorusuna cevap vermek güçleşmektedir. Bir makaleye yazar olmanın kabul gören kriterleri şunlardır;

- olguyu hazırlayıp, verilerini düzenleyen,
- yazıyı dizayn eden ve gözden geçiren,
- ve yayın haline getirip düzeltmelerini yapan, kişi veya kişiler yazar olabilirler.

Bunların dışında kalan ve olguya katkısı olduğu düşünülenler için yazının son bölümünde 'teşekkür' edilebilir.

Özet: Bilimsel makalelerin en çok okunan bölümü özetleridir. Kısa bir giriş cümlesinden sonra olgunun ya da olayın temel özellikleri anlatılmalı ve yayınlanmasına neden olan orijinalliği vurgulanmalıdır. Özeti son cümlesinde bu olgu/olaydan çıkarılan ders ya da sonuç belirtilmelidir. Özet bölümünün gramer yönünden çok düzgün olmasına dikkat edilmeli, yabancı dildeki özet için gerekirse profesyonel yardım alınmalıdır. Çoğu veri tabanları ve indeksler makalelerin özetini içermekte ve bilimsel taramalarda okuyucular bu bölüme kolay bir şekilde ulaşabilmektedirler (4). Bu nedenle özet yazımına çok dikkat edilmelidir. Özet bitiminde konu ile ilgili anahtar kelimeler bulunmakta olup bu kelimeler ilgili indekslerden seçilmelidir.

Giriş: Makalenin girişi klasik bilgiler ve konuya ait genel bilgiler ile başlamalı ve konunun arka planı kısaca anlatılmalıdır. Olgunun yayınlanmasını gerektiren özel-liği ve niçin bu sunumun yapıldığı vurgulanmalıdır. Daha önce yayınlanmış benzer olguların sayısı veya önemli özellikleri belirtilebilir. İki ya da üç paragrafı geçmeye-

cek şekilde olmalı ve mutlaka kaynak kullanılmalıdır. Başlık olarak "Giriş" yazılmasına gerek yoktur (4).

Olgu: Bu bölüm sistematik şekilde ve kronolojik olarak yazılmalıdır. Olgunun yaş, cinsiyet, ırk, meslek gibi demografik özellikleri ile başlamalı daha sonra kısa anamnez bilgileri verilmeli, muayene bulgularında patolojik veriler yazılmalıdır. Laboratuvar verilerinin tümünün ayrıntılı olarak yazılmasına gerek yoktur. Anormal laboratuvar bulguları veya bu olguda anormal olması beklenen ancak normal veya negatif bulunan sonuçlar yazılmalıdır. Klinik pratikte sık kullanılmayan bir laboratuvar sonucu varsa yanına parantez içerisinde normalin alt-üst sınırları (range) yazılmalıdır. Yapılan tanısal işlemler tarihsel sıra ile anlatılmalıdır. Tedavide kullanılan ilaçların dozu, uygulama yolu ve süresi belirtilmelidir (4). Olguya ait radyolojik ve diğer görsel materyaller, yüksek çözünürlükte ve net görüntüler olmalıdır. Görsel materyallerde hasta ya da kuruma ait bilgilerin görülmemesine özen gösterilmelidir. Hastanın yüzü görülüyorsa gözleri siyah bant ile kapatılmalı ve tanınmasını sağlayacak doğum izi veya dövme varsa görülmemesine özen gösterilmelidir (3). Hasta veya hasta yakınlarından mümkünse yazılı izin alınmasında yarar vardır. Patolojik preparatlar da kullanılan boya ve büyütme oranı belirtilmelidir. Yazı içerisinde geçiş sırasına göre resimler numaralandırılmalıdır. Resim alt yazılarında önemli ve çarpıcı özellikler vurgulanmalı ve çok ayrıntılı olmamalıdır.

Tartışma: Bu bölüm olgu/olayın kısa bir tanıtımı ile başlamalı ve olgunun özellikleri literatürde sunulan benzer olgularla karşılaştırması yapılarak anlatılmalıdır. Tanının nasıl konduğu belirtilmeli, ayırıcı tanı mutlaka yapılmalı ve olgunun yapılamayan tetkikleri varsa gerekçeleri ile ifade edilmelidir. İlk kez yayınlanan bir olgu ya da olay ise vurgulanmalıdır. İlaç, semptom ya da yeni bir teknik ile ilgili bir sunum ise literatür bilgileri bu konuya yönelik olarak derlenmelidir. Bu bölümde kullanılan bilgiler ve görüşlerin yazının başka bölümlerinde kullanılmamış olmasına dikkat edilmelidir. Tartışmanın sonu, olgu/olayın farklılığı veya orijinalliği ve klinik pratikte alınacak bir ders varsa belirtilerek bitirilmelidir (5). Tartışmanın bitimine bu olguya katkıda bulunan ancak yazar olmayanlara teşekkür edilebilir. Varsa çıkar çatışması bilgisi de verilmelidir.

Kaynaklar: İlgili veri tabanı veya dizinlerden elde edilen ve konu ile ilgili olan kaynaklar, yazı içerisinde geçiş sırasına göre sıralanmalı ve dergi yazım kurallarına göre yazılmalıdır. Kaynak olarak yararlanılan bir makalenin sonundaki kaynaklar (kaynağın kaynağı) içeriği tam olarak bilinmeden hazırlanan yazıda kaynak olarak verilmemelidir.

Kuşkusuz bir bilimsel makalede genel kural olarak etik sorunlara (intihal vb.) yol açabilecek konulara dikkat etmek gerekmektedir.

Bir olgu sunumunun bilimsel yayın haline dönüştürülmesi ve dikkati çekilmesi istenen okuyucu kitlesine ulaştırılabilmesi akademisyenler için önem arz etmektedir. Olgu sunumlarının dergi hakemlerince değerlendirilmesi diğer makalelere göre nispeten daha kısa sürmektedir. Ancak klasik dergilerde olgu sunumları için ayrılan bölümlerde kıstlılıklar bulunduğu için yayınlanma süreci uzamaktadır. Bazı dergiler ise olgu sunumu kabul et-

memektedir. Sadece olgu sunumu içeren *Respiratory Case Reports* gibi dergiler bu bilimsel gereksinimi karşılamaya yönelik olarak hizmet vermektedir.

Zafer Kartaloğlu, Oğuzhan Okutan

Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Haydarpaşa Eğitim Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Servisi, İstanbul

Correspondence (İletişim): Zafer Kartaloğlu, GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi, Göğüs Hastalıkları, İstanbul

e-mail: zkartaloglu@hotmail.com

KAYNAKLAR:

1. Wiwanitkit V. Case report: what, why and how to report? J Clinic Case Reports 2011;1:1. [\[CrossRef\]](#)
2. Kartaloğlu Z, Okutan O. Tıbbî literatürde olgu sunumlarının önemi (editorial). Respir Case Rep 2012;1:1.
3. Alwi I. Tips and tricks to make case report. Acta Med Indones 2007;39:96-8.
4. Cohen H. How to write a patient case report. Am J Health Syst Pharm 2006;63:1888-92. [\[CrossRef\]](#)
5. Peh WCG. Writing a case report. Singapore Med J 2010;51:10-3.

